

LOPENDE ZAKEN®

nummer 45
september 2008

Pelgrimeren langs kerken, kruisen en kapellen

Van het Pelgrimspad deel 2, van 's-Hertogenbosch naar Maastricht is een nieuwe gids verschenen. In deze volledig herziene uitgave loopt de hoofd-route nu van de St. Jan in 's-Hertogenbosch naar de St. Servaas in het centrum van Maastricht. De totale lengte van de route is 250 km. Karakteristiek aan het pad is de afwisseling tussen de rijke cultuurhistorie van de twee oude hoofdsteden en de kerken, kruisen en kapellen onderweg met de typische Brabantse en Limburgse natuur.

Brabant en Limburg

Dit Pelgrimspad 2 is het zuidelijke deel van de LAW 7, het Lange-Afstand-Wandelpad dat begint in Amsterdam. Bovenal is dit tweede deel van Pelgrimspad een bijzonder afwisselende wandelroute tussen 's-Hertogenbosch en Maastricht, die de schoonheid toont van het Brabantse en Limburgse landschap. Daarnaast geven de route en de gids iets weer van het katholieke volksgeloof in de afgelopen eeuwen, zoals veldkruisen op plaatsen met een speciale betekenis en kapellen daar waar mirakels zijn geschied.

Het Pelgrimspad maakt u een beetje vertrouwd met de belevingswereld van middeleeuwse pelgrims. Maar u kunt van het Pelgrimspad ook uw eigen pelgrimage maken. Een extra lus in de route ten zuiden van Maastricht sluit bij Visé aan op de historische wegen naar Santiago de Compostela in het noordwesten van Spanje.

Pittige dagtrajecten

Het Pelgrimspad II is samengesteld op basis van de 'Internationale Wandelweg' van de ANWB uit 1939. Net als alle LAW's is de route wit-rood gemarkeerd. Iedere wandelaar kan het pad lopen. Grote delen van het pad zijn goed per openbaar vervoer bereikbaar en dus geschikt voor dagtochten. Hier en daar moet u rekening houden met pittige dagtrajecten, omdat locaties van vervoer of overnachting soms ver uiteen liggen. Achterin de gids treft u een lijst met meer dan 100 adressen voor een goede nachtrust.

Het project Pelgrimspad deel 2 is mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen uit het Investeringsbudget Landelijk Gebied en van de provincies Noord-Brabant en Limburg.

De wandelgids (ISBN 978-90-71068-76-8, €16,90) kunt u bestellen via de site www.wandelnet.nl of kopen bij de (gespecialiseerde) boekhandel, de ANWB- of de VVV-kantoren.

Wandelarrangement langs Scholtenpad

Al eerder ontwikkelden het Wandelplatform en het Nivon wandelarrangementen, speciaal voor De Volkskrant. Na het succesvolle arrangement in 2007 op de Veluwe is het nu de beurt aan het Scholtenpad om verkend te worden.

Tijdens het 3-daags wandelarrangement verblijft u in het comfortabele Hampshire Hotel Stad Munster aan de Markt in Winterswijk. Vanuit dit hotel wandelt u, met de wandelgids in uw hand, langs de geel-rood gemarkeerde route van het Scholtenpad. Het arrangement heeft twee wandeldagen. De wandelafstanden zijn 17 en 19 km.

Praktische informatie

De speciale prijs van dit arrangement bedraagt €212,00 per persoon (bij deelname van 2 personen). De prijs is inclusief: 2 overnachtingen in een sfeervolle kamer van het viersterren hotel; 2x uitgebreid ontbijtbuffet, 2x culinair viergangen diner, 2x lunchpakket voor onderweg, de routegids Scholtenpad en gebruiksinstructies. Het driedaagse Volkskrant wandelarrangement is te boeken tot en met 30 november 2008. Elke dag van de week kan er worden gestart. Voor boeking: Hotel Stad Munster, tel. 0543 – 512121, www.hotelstadmunster.nl, info@hotelstadmunster.nl.

Ook nieuwe gids Noaberpad en Maarten van Rossumpad

De oogst aan gidsen deze zomer is aanzienlijk. Naast de gids van het nieuwe Pelgrimspad deel 2 verschenen ook nieuwe gidsen van het Noaberpad en Maarten van Rossumpad. Deze laatste twee zijn uitgegeven door het Nivon. Het Noaberpad, goed voor 363 kilometer, voert de wandelaar van de Dollard naar de Rijn. Bij het Maarten van Rossumpad treedt u in de voetsporen van krijgsheer Maarten van Rossum en wandelt u langs rivierdorpen en kastelen van Den Bosch via de Betuwe naar het Overijsselse Ommen.

De nieuwe gids voor het Noaberpad is in een modern en fris jasje gestoken. De cartografie is flink vernieuwd. Zo zijn de bekende topografische kaarten beter op maat gesneden voor de wandelaar. Het beeld is robuuster. Ook is de informatie over openbaar vervoer, logies en koffiégelegenheden sterk verbeterd. Het verhaal van de route is hetzelfde gebleven: 'grenzeloos' wandelen langs

grensvenen en door het hoeve-landschap van Twente en Achterhoek.

Om het voor de wandelaar gemakkelijker te maken, is in de gids een indeling in dagetappes uitgewerkt. De begin- en eindpunten zijn geselecteerd op basis van de beschikbaarheid van openbaar vervoer en meerdere logiesadressen. Het Noaberpad voert groten-

WIM VAN DER ENDE

Nivon-padcoördinator Jolanda Verwoert brengt een markering aan op het Maarten van Rossumpad.

deels door het servicegebied van regiotali's die op afroep beschikbaar zijn.

Meer onverhard

Het Maarten van Rossumpad voert vanuit het Brabantse Den Bosch eerst door de Betuwse uiterwaarden: een flinke verbetering. "De nieuwe route is zeker in het Rivierenland verbeterd", vertelt padcoördinator Jolanda Verwoert. "Waar we in het verleden bijna geheel over asfaltwegen liepen en regelmatig gebruik moesten maken van drukke dijkwegen, kunnen we nu meer onverhard lopen. Dit is mogelijk geworden door de nieuwe natuurontwikkeling in de uiterwaarden. Ook zijn de laatste jaren sommige wegen wat meer verkeersluw geworden. Ik denk dat we op dit moment de maximaal haalbare verbetering hebben gehaald." Via de Bommeler- en Tielerwaard volgt de wandelaar Van Rossum verder door de bosrijke Veluwe. Via het gevarieerde Salland en de Overijsselse Vechtstreek eindigt het pad in Ommen. Ook in de gids van het Maarten van Rossumpad is een indeling in dag- en weekend-etappes uitgewerkt.

De projecten Noaberpad en Maarten van Rossumpad zijn mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen uit het Investeringsbudget Landelijk Gebied en van respectievelijk de Overijssel en Gelderland, en Utrecht en Noord-Brabant.

De gidsen van het Noaberpad (ISBN 978-90-70601-94-2) en Maarten van Rossumpad (ISBN 978-90-70601-92-8) zijn verkrijgbaar bij de (gespecialiseerde) boekhandel, VVV- en ANWB-kantoren, of te bestellen via www.wandelnet.nl. Ze kosten €16,90.

HERFSTWANDEL TIP

Twee dagen over het Pelgrimspad deel 2

Voerendaal–Schin op Geul–Maastricht
(21 + 23 km), kaarten 39 t/m 46

Op deze tweedaagse wandelt u langs kerken, kruisen en kapellen in het Zuid-Limburgse landschap met als eindpunt de basiliek van de Sint Servaas op het Vrijthof in Maastricht. Zeker als de zon laag door de bomen van het Mergelland schijnt, is het heerlijk nazomen in het gastvrije Limburg. De route loopt veelal onverhard over oude holle wegen en langs het kronkelende riviertje de Geul. U passeert oude landgoederen, wijngaarden en fraaie kloosters. De Limburgse löss herbergt een keur aan bijzondere paddenstoelen en met een beetje geluk ziet u dieren die zich opmaken voor de winter. De gloednieuwe wandelgids van het Pelgrimspad deel 2 wijst u – samen met de wit-rode markering – de weg.

Dag 1 Voerendaal (station) – Schin op Geul (station)

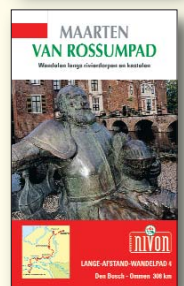
Vanaf station Voerendaal loopt u door het heuvelland en langs het stroomdal van de Geul naar Schin op Geul. Onder Voerendaal loopt u na het middeleeuwse kasteel Cortenbach direct het heuvelland in. U loopt over glooiende heuvels met karakteristieke vakwerkhuizen en prachtige vergezichten. Vlak voor het dorpje Gulpen daalt u steil af naar het riviertje en loopt u door het fraaie centrum. U volgt nu het riviertje de Geul dat op sommige

plaatsen het karakter heeft van een bergbeek. Rechts van u loopt de 'Miljoenenlijn' waar nu uitsluitend stoomtreinen en diesels op rijden van en naar station Schin op Geul. In en rond dit dorpje of rond Valkenburg zijn diverse overnachtingsmogelijkheden.

Dag 2 Schin op Geul (station) – Maastricht

De tweede dag voert u door het glooiende Mergelland, over een stuk oude Romeinse weg, langs wijngaarden en talloze kapellen en wegkruisen. U loopt via oude landweggetjes en passeert oude mergelgroeves bij Cadier en Keer. Daar gaat de route pal west over weggetjes langs akkers en weidevelden. Tot vlak voor de stadsrand van Maastricht loopt u nog in het uitbundige groen. Via het MECC komt u bij de Maasoever en heeft u een prachtige zicht op de glooiende heuvels achter de bisschopsstad. U vervolgt de tocht langs de rustige Maasoever onder talloze bruggen tot de St. Servaasbrug. Deze steek u over richting het oude centrum. De route eindigt bij de oude basiliek van Sint Servaas op het Vrijthof.

Wandelen langs water? Breng uw stem uit!

De waterschapsverkiezingen staan voor de deur. Alle 26 Nederlandse waterschappen houden van 13 tot en met 25 november 2008 verkiezingen voor nieuwe waterschapsbesturen. Dit is het moment om te stemmen op wandelvriendelijke bestuurders!

RUTGER BURGERS

Tijdens het maken van een ommetje of volgen van een route genieten heel veel wandelaars van het lopen over onverharde kades en dijken. Via bruggen, stuwen en sluizen steken ze waterlopen over. Maar helaas zijn kades en stuwen nog lang niet altijd opengesteld voor wandelaars. Daar moet verandering in komen, vindt het Wandelplatform.

Wandelvriendelijke waterschapsbestuurders kunnen deze verandering in gang zetten. Hopelijk helpt u mee om in de nabije toekomst meer langs water te kunnen wandelen! We adviseren u om eerst door een kritische wandelbril naar de standpunten van de kandidaat-bestuurders te kijken, voordat u uw stem uitbrengt.

Wil een waterschapsbestuurder zich inzetten voor meer 'recreatief medegebruik', ontwikkeling van recreatieve (wandel)routes of meer 'openstelling' van waterschapsterreinen? Dan kunt u gerust op hem of haar stemmen.

Kijk voor meer informatie op www.uvw.nl en klik op 'waterschapsverkiezingen 2008'.

Infrastructuren: levensaderen van de samenleving

Overall in Nederland worden wegen 'duurzaam veilig' gemaakt. Naast het verbeteren van de verkeersveiligheid, is een betere bereikbaarheid voor automobilisten het doel. Alleen mag dit niet leiden tot opheffing van kleine wegkruisingen, vindt het Wandelplatform. Want daar worden juist wandelaars, fietsers en paardensporters de dupe van.

Vanuit het project 'Infrastructurele barrièrevorming - recreatie' van het Fiets- en Wandelplatform en de KNHS, is het 'Duurzaam Veilig-beleid' onder de loep genomen door medewerker Han van der Voet. Dit heeft geresulteerd in het rapport 'Infrastructuren: levensaderen van de samenleving' (zie www.overbruginfra.nl).

De conclusie is dat kruisingen in provinciale wegen en rondwegen dreigen te verdwijnen. Juist de aantrekkelijke, kleine kruisingen die wandelaars graag gebruiken. We vinden het hoog tijd dat het beleid 'Duurzaam Veilig' in positieve zin wordt bijgesteld!

Recent verschenen

Voor alle wandelaars die ook van lekker eten houden (wie niet?) is de gids *Lekker Wandelen* een aanrader. De gids bevat twintig wandelroutes van gemiddeld 15 km, verspreid over Nederland. Bij elke route staan tips voor een goed restaurant en een goed hotel. Ook geeft de gids allerlei adresjes die het bezoeken waard zijn: van biologische boeren, fruitelers en kaasmakers tot wijnbouwers, palingrokers en broodbakkers.

Lekker wandelen kost €14,95 en is verkrijgbaar bij ANWB-winkels, de boekhandel en te bestellen via anwb.nl (ISBN 978-90-18-02721-6).

De fraaie binnenstad van Utrecht is in menig wandelgids beschreven. De door het Wandelplatform ontwikkelde Utrecht

te Voet wandelingen gaan – letterlijk - een stap verder. Zij voeren wandelaars van het centrum naar het buitengebied. (Zie www.utrechttevoet.nl)

Het boekje *Wandelen buiten de binnenstad van Utrecht* van uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig wil juist de lezer verleiden om te gaan wandelen in de 'buitenstad', die tussen het centrum en het buitengebied gelegen is. De wijken rond het centrum, van Zuilen tot Lunetten en van Kanaleneiland tot Voordorp. Met een totale lengte van 160 km, verdeeld over 13 wandelingen van 6 tot 20 km, zou het de langste stads-wandeling van Nederland zijn.

Het mooi geïllustreerde gidsje is voor €15,- te bestellen bij de boekhandel (ISBN 978-90-78641-11-7) of

via de website van de uitgeverij: www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

Een heel andere selectie stads-wandelingen is gebundeld in de ANWB Wandelgids *Vestingsteden*. In de gids zijn 40 stads-wandelingen opgenomen, die voeren langs gerestaureerde verdedigingswerken en stadswallen, maar ook door de oude binnensteden. De gids bevat eenvoudige, maar heldere kaartjes en veel achtergrondinformatie over de bezienswaardigheden langs de beschreven routes.

De gids kost €12,95 en is verkrijgbaar bij ANWB-winkels, de boekhandel en te bestellen via www.anwb.nl (ISBN 978-90-18-02677-6).

